

NOTAT

23. januar 2019

MÅLING: S OG V BLIVER STØRRE END DF VED EP-VALGET

Kontakt:

**Kommunikationschef,
Malte Kjems
+45 23 39 56 57
mkj@thinkeuropa.dk**

**Seniorforsker,
Maja Kluger Dionigi
+45 30 59 55 87
mkr@thinkeuropa.dk**

RESUME Socialdemokraterne og Venstre ville få flest stemmer, og Dansk Folkeparti ville gå væsentlig tilbage, hvis der var valg til Europa-Parlamentet i dag. Det viser en ny repræsentativ måling med 2.028 respondenter, som YouGov har gennemført for Tænketanken EUROPA.

Venstre vil grundet valgforbund med Liberal Alliance og De Konservative høste fire mandater, mens Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti står til tre. De Radikale, Enhedslisten, SF og Folkebevægelsen mod EU står alle til at komme ind med ét mandat. Partierne ligger dog alle tæt på grænsen, og både Folkebevægelsen mod EU og De Radikale kan takke deres valgforbund for at klare cuttet. De Konservative, Liberal Alliance og Alternativet kommer ifølge målingen ikke ind. Marginalerne vil være afgørende, men det kan betyde, at Danmark slet ikke vil være repræsenterede i den store og vigtige EPP-gruppe efter valget, hvis De Konservative ikke kommer ind.

Samlet set står de EU-skeptiske partier – Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Folkebevægelsen mod EU – til at få en lidt mindre andel af samtlige stemmer. Som følge af Dansk Folkepartis tilbagegang og Enhedslistens entre i EP stiger venstrefløjens andel af de EU-skeptiske stemmer, hvilket er en ny udvikling ift. de seneste fem EP-valg. Dette skal imidlertid ses i lyset af, at Enhedslisten går til valg på en mere moderat-pragmatisk EU-skepsis, end den har været kendt fra Folkebevægelsen mod EU, der har en folkeafstemning om dansk medlemskab som øverste prioritet.

(Dette notat er en opdateret udgave, da en fejl i mandatberegningen gav De Konservative et mandat, som ifølge målingen tilfalder Venstre)

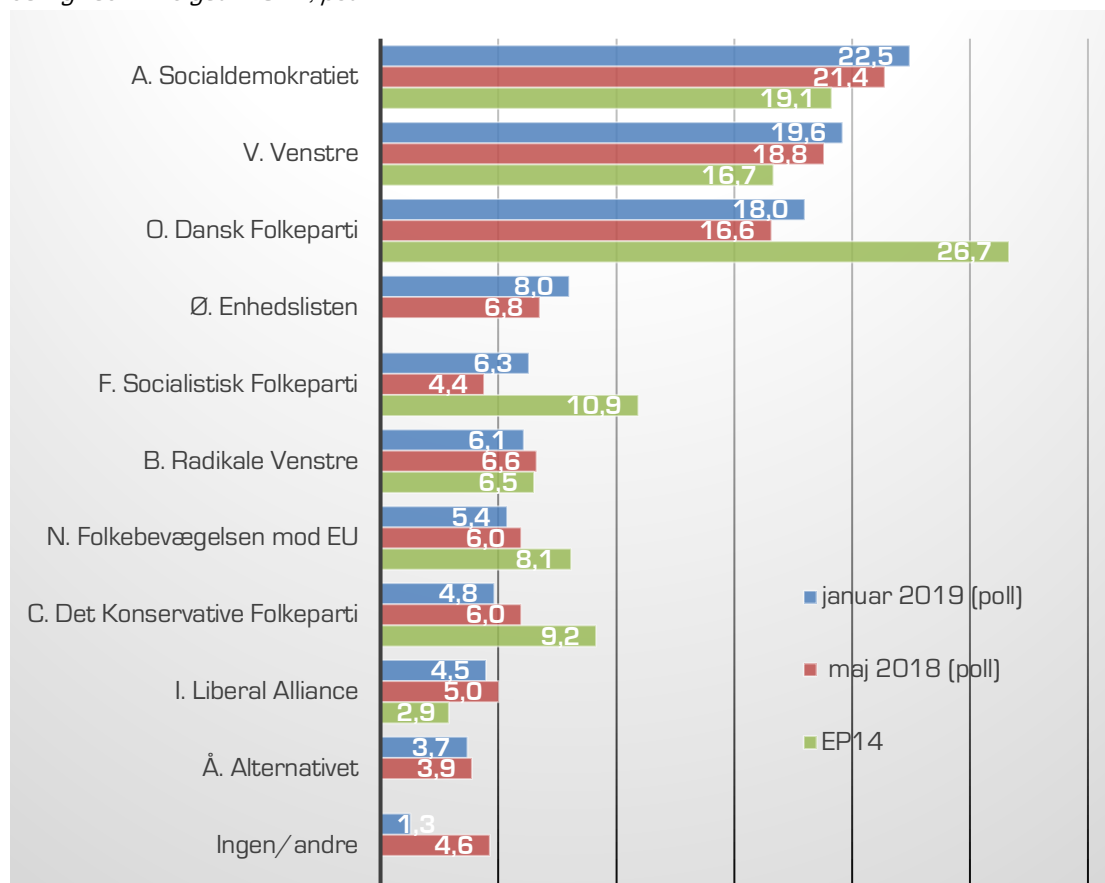
HOVEDKONKLUSIONER:

- Socialdemokratiet ville trække 22,5 pct. af stemmerne, hvis der var valg til Europa-Parlamentet i dag. Det er en fremgang på 3,4 procentpoint ift. EP-valget i 2014.
- Venstre vil blive næststørst med 19,6 procent af stemmerne. Herefter følger Dansk Folkeparti med 18 pct. ifølge den nye måling.
- Dansk Folkeparti står således til en tilbagegang på 8,6 procentpoint ift. EP-valget i 2014.
- Venstre høster i kraft af deres valgforbund fire mandater. Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti får hver tre mandater af i alt 14 pladser i Europa-Parlamentet.
- De Radikale, Enhedslisten, SF og Folkebevægelsen mod EU står alle til at komme ind med ét mandat.
- De Konservative, Liberal Alliance og Alternativet står ikke til at komme ind.
- Kommer De Konservative ikke ind, vil Danmark ikke være repræsenteret i den store EPP-gruppe i Europa-Parlamentet.
- Samlet står de EU-skeptiske partier til at få 31,4 pct. af stemmerne. Det er lidt færre end ved valget i 2014.
- Ser man alene på de EU-skeptiske stemmer, ser det ud til, at venstrefløjen styrker sin andel – hvilket er et brud med udviklingen i de seneste fem EP-valg.

Om fire måneder skal danskerne stemme til Europa-Parlamentsvalget. Det vil være ottende gang danskerne går til stemmeurnerne for at beslutte, hvem der skal repræsentere Danmark i Europa-Parlamentet. En stor ny meningsmåling blandt 2.028 respondenter, som YouGov har gennemført for Tænketanken EUROPA, giver et indtryk af, hvordan valget kan komme til at se ud. Valgkampen er dog endnu ikke gået ind i sin afgørende fase, og meget kan i sagens natur nå at ændre sig. Dansk Folkeparti er det eneste parti, som endnu ikke har meddelt, hvem der skal være spidskandidat. Tidligere undersøgelser viser, at netop spidskandidater kan have en meget afgørende betydning for Europa-Parlamentsvalgene.¹ I 2014 stemte 74 pct. af danskerne personligt ved EP-valget mod 50 pct. ved folketingsvalget året efter.

Figur 1. DF går tilbage, V og S styrkes

Hvis der var valg til Europa-Parlamentet i dag, hvilket parti ville du så stemme på? samt stemmefordeling ved EP-valget i 2014, pct.

Note: N2018=622, N2019=1.338. Kun respondenter, der angiver at ville stemme på et parti medregnet. "Ved ikke" 2018 = 31 pct., "Ved ikke" 2019 = 24 pct. **Kilde:** YouGov for Tænketanken EUROPA, maj 2018 samt januar 2019.

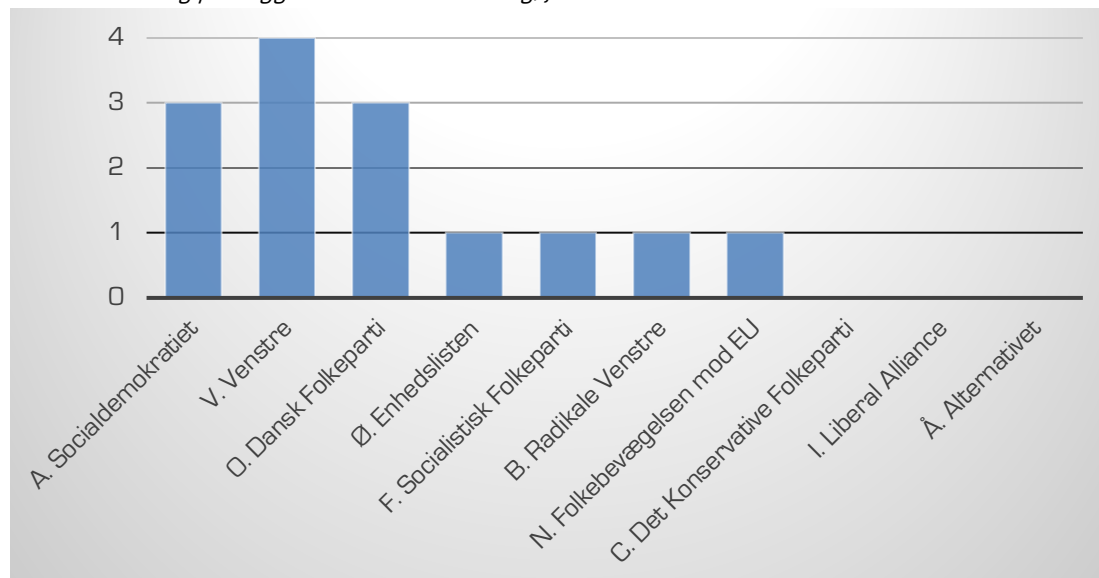
¹ Stærke spidskandidater kan løfte partier op til 12 procentpoint ved EP-valg, notat, Tænketanken EUROPA, 3. december 2018, <http://thinkeuropa.dk/politik/staerke-spidskandidater-kan-loefte-partier-op-til-12-procentpoint-ved-ep-valg>.

Dansk Folkeparti fik i 2014 et rekordvalg med 26,7 pct. af stemmerne og en halv million personlige stemmer på partiets spidskandidat Morten Messerschmidt. Dette resultat ser det imidlertid ikke ud til, at partiet kan fastholde i den nye måling, som Tænketanken EUROPA har fået gennemført. Dansk Folkeparti står til en tilbagegang på 8,6 procentpoint. Partiet er dog styrket lidt ift. målingen i maj 2018. Det samme er både Socialdemokraterne og Venstre, som står til hhv. 22,5 pct. og 19,6 pct. af stemmerne. Det er pæne fremgange ift. 2014, hvilket er lidt bemærkelsesværdigt i europæisk perspektiv, hvor de store, traditionelle midterpartier ellers går tilbage i flere lande. De Konservative og SF går tilbage ift. 2014, men hvor De Konservative også går tilbage ift. målingen i maj 2018, styrkes SF. Det er værd at bemærke, at andelen af "ved ikke" er faldet syv procentpoint siden maj 2018. "Ved ikke" udgør i seneste måling 24 pct.

Valgforbundene tæller Socialdemokratiet og SF, De Radikale og Alternativet, De Konservative, Liberal Alliance og Venstre samt Enhedslisten og Folkebevægelsen mod EU. På baggrund af den d'Hondtske fordelingsmåde, som gælder for Europa-Parlamentet², vil mandaterne ifølge den nye måling fordeles som i figur 2.

Figur 2: Tre store, fire små

Mandatfordeling på baggrund af YouGov-måling, januar 2019.

Note: Danmark går fra 13 til 14 mandater i Europa-Parlamentet i den kommende som følge af briternes udtræden af EU. **Kilde:** Tænketanken EUROPA på baggrund af YouGov, januar 2019.

Venstre sikrer sig – i kraft af valgforbundet med De Konservative og Liberal Alliance – fire mandater. Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti sikrer sig tre

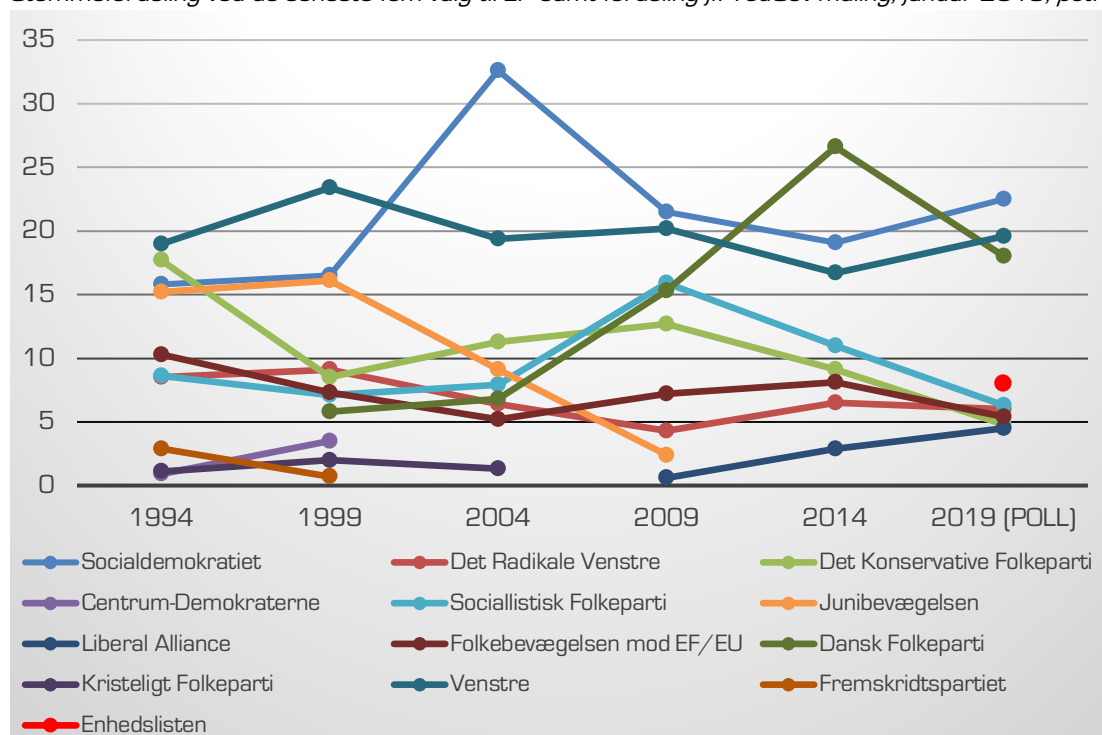
² For yderligere om den d'Hondtske fordelingsmåde se f.eks. Indenrigsministeriet: <https://valg.oim.dk/media/15035/det-danske-valgsystem-valg-til-europa-parlamentet.pdf>.

mandater. Enhedslisten, der for første gang stiller selvstændigt op til EP-valg, kommer ind, og trækker Folkebevægelsen mod EU med gennem valgforbundet. De Konservative og Liberal Alliance kommer ikke ind. Det betyder, at Danmark ikke længere vil være repræsenteret i den store EPP-gruppe i Europa-Parlamentet, som De Konservative tilhører. De Radikale kommer ind med hjælp fra Alternativet, som imidlertid ikke får et mandat.

Ved de seneste tre EP-valg har ni partier været opstillet, men ti partier (måske 11, hvis Nye Borgerlige bliver valgt ind ved et folketingsvalg inden 26. maj 2019) vil være på stemmesedlen ved det kommende valg. I figur 3 ses den seneste måling ift. de seneste fem valg til Europa-Parlamentet.

Figur 3: De traditionelle partier holder skansen i Danmark

Stemmefordeling ved de seneste fem valg til EP samt fordeling jf. YouGov-måling, januar 2019, pct.

Note: N2019=1.338. **Kilde:** Økonomi- og indenrigsministeriet samt YouGov for Tænketanken EUROPA, januar 2019.

Dansk Folkeparti står til at blive det mindste af de tre store partier, men fastholder trods alt tre mandater, hvis den seneste måling står til troende. Enhedslisten og Folkebevægelsen mod EU står tilsammen til at få 13,4 pct. af stemmerne, hvilket vil være en betydelig styrkelse af de skeptiske partier på venstrefløj. Her er det dog værd at bemærke, at Enhedslisten synes at gå til valg på en lidt blødere EU-skepsis end Folkebevægelsen mod EU er kendt for. En afstemning om Danmarks medlemskab af EU står f.eks. ikke "øverst på Enhedslistens dagsorden", og det er

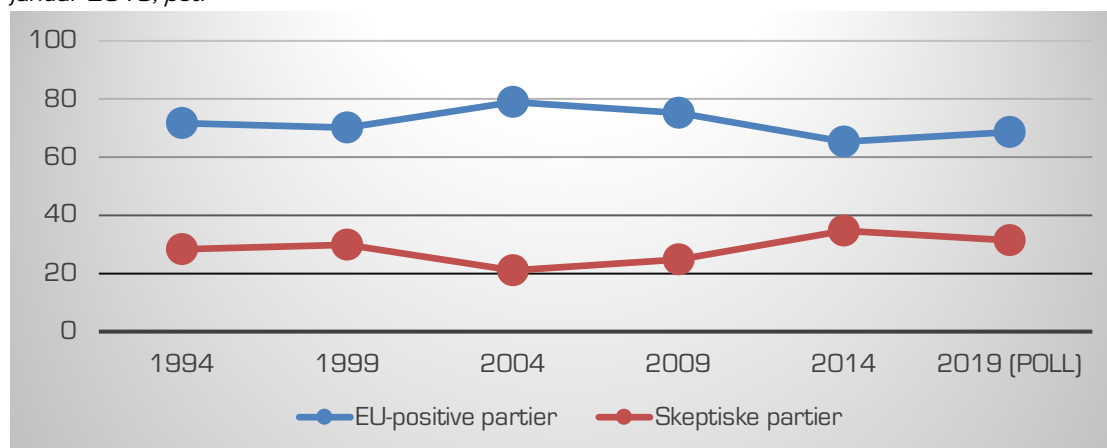
ifølge partiets spidskandidat, Nikolaj Villumsen, ”ikke det, som et EU-parlamentsvalg vil dreje sig om.”³ Det markerer trods alt en væsentlig kant til Folkebevægelsen mod EU, der har dansk udmeldelse af EU som absolut topprioritet.

Skeptikere går tilbage – og trækker mod venstre

I den seneste måling står de EU-skeptiske partier (Dansk Folkeparti, Folkebevægelsen mod EU og Enhedslisten) samlet set til at gå en smule tilbage ift. valget i 2014 fra 34,7 pct. af stemmerne til 31,4 pct. Det skyldes, at først og fremmest, at Dansk Folkeparti, men også Folkebevægelsen mod EU, står til at gå betydeligt tilbage, hvilket Enhedslistens indtræden i Europa-Parlamentet ikke kan kompensere for. *Se figur 4.*

Figur 4: EU-skeptikere står til lille tilbagegang

Tilslutning til hhv. EU-positive og -skeptiske partier ved de seneste fem EP-valg samt i YouGov-måling, januar 2019, pct.

Note: Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Kristeligt Folkeparti og Venstre regnes for EU-positive partier. JuniBevægelsen, Folkebevægelsen mod EU/EF, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Fremskridtpartiet regnes for EU-skeptiske. N2019=1.338. **Kilde:** Tænketanken EUROPA på baggrund af tal fra Økonomi- og Indenrigsministeriet samt YouGov januar 2019.

Flere målinger har i løbet af det sidste år vist rekordhøj opbakning til det danske EU-medlemskab, hvilket måske kan være en del af forklaringen på, at de EU-skeptiske partier står til en lille tilbagegang ved det kommende EP-valg.⁴ Samtidig kan Enhedslistens ønske at om stille op selvstændigt i stedet for at være repræsenteret

³ EL peger på Nikolaj Villumsen som EU-spidskandidat, Ritzau, 16. marts 2018, <https://www.fyens.dk/indland/EL-peg-er-paa-Nikolaj-Villumsen-som-EU-spidskandidat/artikel/3239345>.

⁴ Rekordhøj opbakning til dansk EU-medlemskab, notat, Tænketanken EUROPA, maj 2018, <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/rekordhoej-opbakning-til-dansk-eu-medlemskab> samt ”Nej tak til dansk Brexit”: Største forskydning af EU-holdninger i historien, Berlingske, 3. januar 2019, <https://www.berlingske.dk/europa/nej-tak-til-dansk-brexist-stoerste-forskydning-af-eu-holdninger-i-historien>.

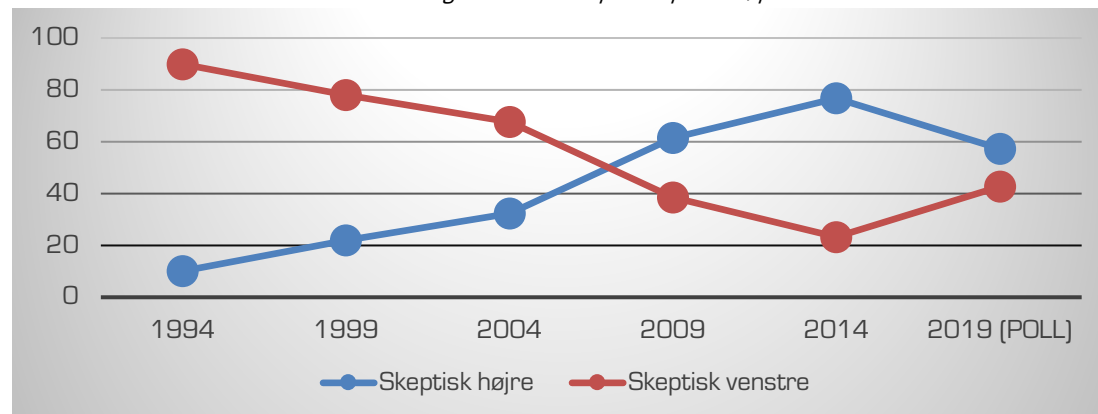
ved Folkebevægelsen mod EU ses som en konsekvens af, at mange af partiets vælgere tilsyneladende ikke deler den hårde EU-modstand – forstået som ønske om helt at ville ud af EU – som er fundamentet for Folkebevægelsen mod EU's politiske arbejde. Kun 37 pct. af dem, der i den seneste måling siger, at de vil stemme på Enhedslisten til EP-valget, ønsker at Danmark forlader EU sammenholdt med 79 pct. af dem, der vil sætte krydset hos Folkebevægelsen mod EU.

Det er i øvrigt værd at bemærke, forholdet mellem EU-skeptiske og EU-positive partier i dansk EP-sammenhæng synes mere konstant end det indtryk man undertiden kan få i den offentlige debat. EU-positive partier får gennemgående 2-3 gange flere stemmer end EU-skeptiske ved valgene til Europa-Parlamentet.

Dansk Folkepartis tilbagegang og Enhedslistens entre betyder videre, at forholdet mellem EU-skeptiske partier på hhv. højre- og venstrefløjen ændres markant. Ved det seneste EP-valg tegnede Dansk Folkeparti og dermed højrefløjen sig for 3 ud af 4 af de skeptiske stemmer. Men i den nye måling nærmer de skeptiske fløje sig, så de tegner sig for hhv. 57,3 pct. og 42,7 pct. af de skeptiske stemmer. *Se figur 5.*

Figur 5: Skepsis flytter sig mod venstre

Andel af det samlede antal stemmer afgivet til EU-skeptiske partier, pct.

Note: JuniBevægelsen, Folkebevægelsen mod EU/EF og Enhedslisten regnes for partier på venstrefløjen, mens Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti regnes for partier på højrefløjen. N2019=1.338.
Kilde: Tænk tanken EUROPA på baggrund af tal for Økonomi- og Indenrigsministeriet samt YouGov, januar 2019.

Det "jordskred", som er sket fra venstre mod højre blandt EU-skeptiske vælgere, ikke mindst ved valget i 2014⁵, synes således at være på retur – dels som følge af, at Dansk Folkeparti går tilbage, dels som følge af at Enhedslistens kommer ind – med en mere moderat/pragmatisk skepsis end den har været kendt fra Folkebevægelsen mod EU.

⁵ Jordskred i gang blandt EU-skeptiske vælgere, notat, Tænk tanken EUROPA, 17. april 2018, <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/jordskred-i-gang-blandt-eu-skeptiske-vaelgere>.